

H
XX
IX
9
19

31264/P

H. 8. 255
42670

PROEVE

EENER NIEUWE METHODE

VAN

PUNCTIO VESICAE

DOOR

DE URETHRA.

DOOR

J. J. KISCH,

STADS CHIRURGIJN EN OPERATEUR, LID VAN DE PLAATSELIJKE
COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN
TOEVOORZIGT TE ZWOLLE.

ZWOLLE

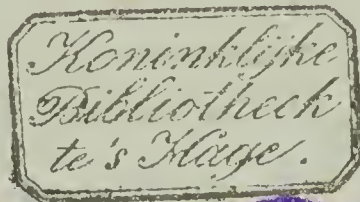
J. J. TIJL.

1846.

Es ist gewiss der Mühe werth auf Mittel zu sinnen, die den traurigen Zustand des Kranken zu erleichtern vermögen, und in der That sind auch von verschiedenen Aerzten mehrere Vorschläge gemacht worden.

WILLIAM LAWRENCE'S Vorlesungen über Verengerungen
oder Strikturen der männlichen Harnröhre 3ter Band.

11

Bij al de verbeteringen die de behandeling van de ziekten der Urethra en Prostata door de werken van *Brodie, Civiale, Leroij d' Etiolles, Amussat, Tanchou, Arntzenius* en zoo vele anderen heeft ondergaan, blijkt het toch uit het getuigenis van al deze schrijvers, dat er retentiones urinae, hetzij ten gevolge van chronische opzwellings der Prostata, hetzij van strictura urethrae kunnen voorkomen, en ook werkelijk zich voordoen, bij welke noch bougie noch catheter, zelfs door de meest geoefende hand aangewend, tot het gewenschte doel, de ontlasting der opgehoopte urine kunnen leiden, en waarbij men genoodzaakt is, om het leven van den lijder te redden, tot de punctio der pisblaas zijne toevlugt te nemen.

Het is bekend, dat er drie methoden voor de punctie der blaas zijn, namelijk de blaassteek door

het perinaeum het eerst door *Tollet* en *Dionis* (1) verrigt, de *punctio recto-vesicalis* van *Fleurant*, en de punctio boven het schaambeen reeds door *Mery* in 1701 gedaan, en later door *Frère Come* verbeterd; maar het is tevens bekend, dat zij gezamenlijk met vele nadeelen verbonden zijn en zelfs voor het leven nadeelige gevolgen kunnen hebben.

Zonder van de bilnaadsteek te spreken, die om derzelfver gebreken thans geheel in onbruik geraakt is, willen wij slechts doen opmerken, dat bij de punctio boven het schaambeen de *adhaesie* van de blaas aan den buikwand door bijzondere omstandigheden kan worden verhinderd, en er alzoo uitstorting van urine in het celwijsweefsel kan plaats grijpen (2), vooral wanneer de blaas eene lage plaats inneemt, dat zij daarenboven bij corpulente personen dikwerf geheel onuitvoerbaar is, en dat men dikwijls gevaar loopt den achterwand der blaas te raken (3); en wat de punctio door het rectum aangaat, deze in die gevallen, waar ze uitvoerbaar is, maar al te dikwerf de gelegenheid tot het overblijven

(1) Verhandeling van alle de chirurgicale operatien. Leiden 1730 pag. 153.

(2) Zie chirurgische Praxis bd. III, p. 446. *Guthrie* noemt deze operatie gevaarlijk, daar zich de urine gemakkelijk in de naburige deelen uitstort, en zij suppuratio en andere belangrijke gevolgen kan na zich slepen.

Guthrie über die Krankheiten der Harnröhre der Prostata und des Blasenhaltes in *Behrends* Bibliothek von Vorlesungen. Leipzig 1836, p. 103.

(3) *Brodie*, Vorlesungen über die Krankheiten der Harnwerkzeuge, p. 33.

van eene blaasdarmfistel aan de hand geeft, gezwe-
gen van den last, dien de in het rectum liggende ka-
nuul bij den stoelgang veroorzaakt (1), en van het
gevaar om belangrijke deelen te kwetsen.

Geen wonder dan ook dat naar het getuigenis van
Arntzenius (2) de blaassteek tegenwoordig in Parijs
slechts weinig voorstanders meer vindt, en men zich
bij stricturen van de Urethra tot het vormen van
eenen nieuwen weg door de insnijding van de Urethra
achter de strictuur (de zoogenaamde boutonnière) be-
paalt, en zoo is dan de kunst na eeuwen tot het-
zelfde punt teruggekeerd van hetwelk zij in de tijden
van *Avicenna* is uitgegaan (3).

(1) *Walther, Jaeger en Radius Handwörterbuch der gesammten Chirurgie.*

(2) *De organische gebreken der Urethra. Utrecht 1840, p. 316.*

(3) Als een merkwaardig voorbeeld van de onzekerheid zóowel der punctio boven het schaambeek als door het reetum, kan een geval strekken door den hofmedicus *Klein* te Stuttgart medegedeeld. *Loder's Journ. f. die Chirur. enz. Jena 1802.*

Een corpulent man van 56 jaar kreeg volkomene retentio urinae met symptomata, die de ontlasting der urine noodzakelijk maakten. De Catheter bleef voor de prostata staan. De hevigheid der verschijnselen toenemende, en de vesica zoo zeer in het reetum uitpuilende, dat er zelfs geen flatus meer kon afgaan, werd de punctie door het reetum met de Fleurantsche Troiquart gedaan, doch tot groote verbazing van *Klein*, vloei-
de er geen urine uit. Toen hij met eene lange sonde door de kanuul ging, zijpelde er wel langzaam een glas met bloed gemengde urine uit, maar nu hield de ontlasting, ondanks alle pogingen van *Klein*, geheel op. Vergeefs stiet *Klein* den troiquart voor de tweede maal in, er volgde geen urine. De lijder in onmagt gevallen zijnde, werd te bed gebracht. Na eenige uren de toesland nog onveranderd zijnde, besloot *Klein* tot de punctie boven het schaambeek, maar men kan zich zijne verlegenheid verbeelden, toen na het

Het zal echter niet noodig zijn lang bij het gebrekkige eener methode stil te staan, waarbij men dikwerf de grootste moeite heeft om de Urethra te vinden, en dan nog steeds in het onzekere blijft, of zij ter plaatse, waar men de opening wil verrigten, wel gezond is, eene methode die daarenboven alleen bij retentio urinae door eene strictura urethrae, maar geenzins bij pisopstopping tengevolge van de vergrooting der prostata van toepassing is. Wij gelooven met het aangevoerde gezoegzaam te hebben bewezen, dat de onderscheidene soorten van blaassteek, zoo als die thans nog in gebruik zijn, als hoogst gebrekkig moeten beschouwd worden, daar gelaten nog het onaangename dat er voor den lijder in derzelve aanwending gelegen is.

Laat ons thans overgaan tot het onderzoek der overige middelen, welke den heilkundige bij volkomene retentio urinae door onderscheidene schrijvers worden aangeraden.

Bij de stricturae urethrae met retentio completa heeft *Amussat* de gewelddadige inspuitingen van water in de urethra aangewend, en ook dikwerf daardoor den tegenstand overwonnen, doch het valt in het oog, dat dit een zeer onzeker en tevens gevaarlijk middel is, vermits men nood heeft door de te sterke opvulling de urethra te doen barsten.

terugtrekken van het stilet geene urine, maar slechts eenige druppelen bloed kwamen. Ook eene tweede punctie bleef vruchteloos tot dat eindelijk na eene rijkelijke aderlating de urine van zelfs langs den natuurlijken weg afvloeide.

Een tweede middel bestaat in het *cathétérisme forcé*, een woord waarvan het gehoor alleen de gedachte aan valsche wegen, urine-infiltratien, en alle andere onheilen meer, die door eene onvoorzigtige aanwending daarvan zijn te weeg gebragt, bij de heilkundigen pleegt op te wekken, en niet ten onregte, wanneer men daaronder de ruwe door sommige kunsttoefenaren gevolgde handeling verstaat, om, waar de catheter in deszelfs weg een beletsel ondervindt, dit met geweld te verwijderen. Doch zoo als het gewoonlijk gaat, heeft de door het misbruik aangerigte schade een vooroordeel tegen het nuttig gebruik te voorschijn geroepen, iets waartoe zekelijk ook de onaangenaam klinkende en geheel ongepaste naam het zijne zal hebben bijgedragen. Immers men heeft onder dien naam alle methoden zamengevat, waarbij men door het aanwenden van kracht eenen aanwezigen tegenstand zoekt te overwinnen, hetzij dit langzaam of met geweld geschiedt, met den gewonen catheter of bijzonder daartoe ingerigte conische sondes, met scherpe instrumenten, waarvan men de werking in zijne magt heeft, of met werktuigen die slechts op goed geluk af worden voortgestooten; en het zal toch wel onnoodig zijn te doen opmerken, hoe hemelsbreed het verschil van het effect naar gelang van deze onderscheidene handelwijzen zijn moet, eene opmerking niet alleen op theoretische gronden steunende, maar bevestigd door de talrijke gevallen van gelukkige genezing door eenen *Dessault* *Boijer* en zelfs in den allerlaatsten tijd door *Leroij*

d' Etiolles, bij eene voorzigtige aanwending van instrumenten tot het binnendringen in de blaas verkregen.

En wanneer wij hierbij nu overwegen, voor hoe vele verbeteringen deze methode nog vatbaar is, tot welke verbetering wij hopen, dat het door ons uitgedachte instrument ook eenigzins zal kunnen bijdragen, dan wanhopen wij er nog niet aan, of de tijd zal eens komen, dat men ook bij de meest volkomene retentio urinae de waterlozing langs dien weg zal kunnen herstellen, die ons door de natuur als de eenige doelmatige wordt aangewezen.

Alvorens wij tot de beschrijving van ons instrument overgaan, willen wij kortelijk de verschillende methodes doorloopen, welke tot het zoogenaamde *cathétérisme forcé* zijn aangewend. Dezelve kunnen in het algemeen teruggebracht worden tot de opening van den weg door stompe werktuigen en tot het doorboren van denzelfven met scherpe werktuigen.

Stompe Werktuigen.

Onder de heelkundigen van het begin dezer eeuw waren voornamelijk *Desault* en *Boyer* de groote voorstanders der kegelvormige sondes, doch bekent *Boyer* zelf, dat er stricturen zijn die ook met de punstigste sondes niet kunnen overwonnen worden (1).

Voor het overige is het juist bij deze handelwijs, dat men het meeste nood heeft om valsche wegen

(1) Abhandl. über die chirurg. Krankheiten von dem Baron *Boyer* aus dem Franz. übers. von *Kajetan Textor*, Würzburg 1839 p. 225.

te maken, gelijk zulks de ondervinding van de meeste voorname heekundigen heeft aangetoond (1).

Hoe echter de ruwste handgrepen dikwijls nog gelukkig afloopen, bewijst de volgende plaats van *Brodie*: »wanneer al uwe pogingen” zegt hij, handelende over de ziekelijke vergrooingen der Prostata, »om den catheter in te brengen mislukken, en gij voelt, dat de punt van het instrument tegen de opgezwollene prostata stuit, en niet over dezelve heen kan glijden, dan moet gij met eenige kracht tegen het instrument drukken, en tegelijk het handvatstel doen zakken. Gewoonlijk zal dan de catheter door de Prostata heen en door eene kunstmatige opening in de blaas dringen.”

»Deze handelwijze, laat hij kort daarop volgen, is door meerdere beroemde heekundigen zeer aanbevolen geworden, en het is mij niet bekend dat zij met gevaar verbonden is (2), hoewel zij ook hare bezwaren heeft.”

Bij een op deze wijze door *Everard Home* behandeld geval, was de lijder genoodzaakt zijn geheel volgend leven den catheter te gebruiken. De blaas van dezen lijder met de opening in de prostata,

(1) Dat *Desault* dikwerf valsche wegen maakte, blijkt uit *Chopard Traité des maladies des voies urinaires*, vol. 2, pag. 301, ook bij *Deschamps Traité historique et dogmatique sur l'opération de la taille*, vindt men een geval medegedeeld, waar een lijder, die vroeger door *Desault* gesondeerd was, bij het urineren twee potten gebruiken moest, daar de urine gedeeltelijk uit de urethra, gedeeltelijk uit het rectum vloeide.

(2) T. a. pl. pag 111:

door welke de catheter heendrong, wordt volgens *Brodie* in het museum van het *College of Surgeons* bewaard.

Brodie zelf echter heeft bij eenen patient met opzet de prostata doorgestooten, bij wien zich later het vermogen der urinelozing herstelde.

Scherpe Werktuigen.

Het zoude ons te ver leiden, wilden wij alle instrumenten opnoemen, die bij beletselen in den pisweg van af *Ambroise Paré* tot op onzen tijd zijn aangeraden, en derzelve voor- en nadeelen uit een zetten; het zoude tevens een overtollig werk zijn, daar zij bij onderscheidene schrijvers over de ziekten der organa uropoietica uitvoerig beschreven zijn (1).

Als tot ons doel betrekkelijk willen wij alleen eenige dier werktuigen beschouwen, welke bij volkomene retentio urinae aangeraden of gebruikt geworden zijn, en wel in de eerste plaats het instrument dat door *Lafaye* met goedgevolg tegen retentio urinae door een vleesch gezwel aan den mond der blaas bij den grooten *Astruc* werd aangewend.

Zeer duidelijk is de beschrijving die Dr. *D. Dörner* in Stuttgart (2), van hetzelfde geeft:

» *Astruc* leed langen tijd aan moeilijke urinelozing en kreeg eindelijk eene volkome pisopstopping. Hij

(1) Zie onder anderen *Arntzenius*, t. a. pl. p. 345—376, alwaar het legio bij stricturae Urethrae voorgeslagen instrumenten beschreven worden.

(2) Vorschlag eines neuen Mittels gegen Harnröhren-verengungen in *Chiron* Bd. I, st. II, bladz. 278.

verzocht *Lafaye*, om hem te catheteriseren. Deze nam catheters van verschillende doormetingen, doch alle pogingen bleven vruchteloos.

Nu bragt hij den vinger in het rectum en meende een gezwel in den hals van de blaas te vinden, welke aan de catheters den doortogt belette. Hij besloot het beletsel op de volgende wijze te overwinnen:

Hij nam een ligt gebogene catheter, die slechts aan hare beide uiteinden open was. In denzelfden stak een stilet, dat van boven (naar buiten toe) met eenen ring en naar beneden (naar den hals der blaas toe) met eene driehoekige stalen punt voorzien was, die vier lijnen uit den catheter geschoven konde worden. Voor dat hij de sonde inbragt, trok hij het stilet eenen duim ver in de holte van den catheter terug, en nam zich zeer in acht, om gedurende het inbrengen van den catheter het stilet niet aan te raken. Toen dezelve nu tot aan het beletsel gekomen was, voerde hij den wijsvinger diep in het rectum, om den catheter naauwkeurig naar de blaas te rigten, op dat hij niet tusschen urethra en rectum zoude dringen. Vervolgens stiet hij het stilet vooruit tot aan het beletsel, zoo dat de ring van het stilet nog slechts ongeveer vier lijnen (de lengte van het stalen punt) van de uitwendige opening des catheters verwijderd was, en nu schoof hij den catheter met geweld in de rigting van den hals der blaas vooruit, stiet het beletsel door en kwam gelukkig in de blaas. Het stilet werd teruggetrokken waarop veel urine uitvloeide. — Eerst na 15 dagen

werd de sonde weggenomen en eene dikkere in derzelve plaats gebragt, waarna het catheteriseren slechts tweemaal daags geschiedde, om de blaas volkomen te ontlasten. Een tijdlang konde *Astruc* de catheters geheel missen, later ontstonden er nieuwe pisopstoppingen, die alleen door *Lafaye* konden overwonnen worden, hij bediende zich telkens van den gewonen catheter. *Astruc* leefde nog tien jaren lang, na zijnen dood opende hem *Lafaye*. Hij vond een hard resistent uitwas, van de grootte eener vuist, waarvan een derde in den hals der blaas uitpuilde; het instrument had het gezwel op de zijde doorboord, en door dit kanaal vloeide de urine af."

Bij de beoordeeling van dit instrument (waarbij wij eenigzins langer zijn blijven stilstaan, omdat ook ons instrument, op hetzelfde gronddenkbeeld berust, hoewel wij, toen wij hetzelfde lieten maken, met dat van *Lafaye*, ten eene male onbekend waren,) geeft *Dörner* als deszelfs gebreken op, dat de punt van het stilet vier lijnen en dus te ver uit het instrument steekt, waardoor wanneer het beletsel zich in de grootste bogt der urethra bevindt, de achter gelegene deelen gewond moeten worden; dat de sonde moet worden voortgestooten, alvorens het stilet kan worden teruggetrokken, en dat de vorm van den troiquart niet gunstig is, om dat dezelve eene kleine opening heeft (1). Ein-

(1) Dit is onzes bedunkens veel meer met het lancet het geval.

delijk zoude men in de gevallen, waar het beletsel eene groote streek van het kanaal inneemt, gevaar loopen, de rigting van dit kanaal te verlaten. Wij zullen bij de beschrijving van ons instrument op deze bezwaren terug komen.

Dörner zelf slaat het volgende werktuig voor. Men neemt eenen gewonen zilveren catheter, die, behalve de twee gewone zijdelingsche openingen, aan de punt eene dwarsche spleet van twee lijnen heeft. Het stilet, dat nauwkeurig in den catheter sluiten moet, eindigt van boven in eenen knop, waaruit bij drukking een twee lijnen lang lancet te voorschijn treedt. Een kleine ligt bewegelijke invallende haak, aan het uitwendige einde van den catheter, belet het terug wijken van het lancet bij de doorsnijding der deelen.

Stafford maakte in 1827 zijn cathetervormig lancet bekend, bestaande uit eenen catheter wiens stilet met een $\frac{1}{8}$ duim lang lancet voorzien is. Door drukking op eene spirale veer komt het lancet uit de opening van den catheter te voorschijn, en wijkt terug, zoodra de drukking wordt nagelaten. (Zie *Lond. med. and. phys. journ.* Octob. 1827.)

Ofschoon dit instrument van tijd tot tijd met succes aangewend is, zoo mist het toch, even als dat van *Dörner*, de eigenschap om het snijdende gedeelte naar willekeur te kunnen bepalen, daarbij maakt men met het lancet eene te smalle opening, zoo dat het stompe instrument dan met geweld moet voortgestooten worden. *Stafford* bekent dan ook

zelf, dat men gevaar loopt valsche wegen met hetzelfde te maken.

Wij willen nog een oogenblik blijven stilstaan bij een instrument van *Mercier*, te vinden in zijn werk *recherches sur la nature, et le traitement d'une cause fréquente et peu connue de retention d'urine*, voor eenigen tijd te Parijs uitgegeven. Hij gaat van de stelling uit, dat de sluiting van den mond der blaas door eene valvula plaats heeft, welke in den normalen staat bij de urinelozing, door den aan den achterwand der blaas aanwezigen spiertoestel, wordt teruggetrokken. Kan deze toestel om de eene of andere reden dit niet meer doen, dan heeft er *retentio* plaats; buiten dien ontstaan er door vergroo-ting der *prostata* tegennatuurlijke *valvulae* aan den hals der blaas. Het instrument van *Mercier* bestaat uit eenen gekromden catheter, die een mesje opneemt, dat 2 tot 3 lijnen op de grootste kromming van het instrument te voor schijn treedt. Bij het gebruik wordt het instrument in de blaas zoodanig gebragt, dat de plaats, waar zich het mesje bevindt, aan de *valvula* beantwoordt; nu wordt het mesje voortgeschoven, en de *valvula* doorgesneden. Het werktuig kan derhalve geenszins bij volkomene *retentio* dienen.

Het door ons uitgedacht Instrument.

Wij zijn vóór vier jaren op het denkbeeld van hetzelfde gekomen, bij gelegenheid van de behandeling eens lijders, die aan eenen *Morbus prostatae*

leed, en bij wien de inbrenging van den catheter al moeilijker en moeilijker werd, en hoewel wij destijds niet in de gelegenheid waren hetzelfde aan te wenden, zoo hebben wij toch een model daarvan laten vervaardigen. Onlangs weder een lijder in behandeling gekregen hebbende, bij wien wij eene volkomene retentio urinae ten gevolge van prostata-vergrooting vreesden, zijn wij op nieuw op hetzelfde indachtig geworden, en na onderscheidene oudere en nieuwere schrijvers over de ziekten der piswerktuigen te hebben geraadpleegd, zijn wij niet alleen tot de overtuiging van deszelfs bruikbaarheid gekomen, maar vermeenen wij ook dat het eene wezenlijke verbetering, op de tot nog toe aangewende instrumenten, daarstelt, en de nadeelen althans grootendeels mist, die anders aan het cathetérisme forcé worden ten laste gelegd.

Zoo als men uit de bijgevoegde plaat ziet, bestaat het uit eenen aan beide einden open zilveren catheter (fig. 1 A), wiens stilet naar boven toe in eenen schroefdraad uitloopt, die aan deszelfs einde met een houten handvat voorzien is (fig. 1 B). Het einde van het stilet loopt in eenen troiquart (fig. 2 E) uit, wiens basis naauwkeurig in het blaasuiteinde van den catheter sluit. Aan deszelfs uitwendig einde is deze laatste met eene schroef (D) voorzien, waardoor het stilet kan worden vastgezet. Eindelijk bevindt zich op den schroefdraad van het stilet eene ronde schroef (C), die naar willekeur naar boven of beneden kan worden vastgeschroefd,

zoo dat men het in zijne magt heeft den afstand te bepalen, tot welken het stilet zal worden voortgeschoven, terwijl daarentegen het terug trekken van hetzelfde geheel vrij is.

De wijze van aanwending van het instrument valt in het oog. Bij het inbrengen van hetzelfde, is het stilet in de holte van den catheter geplaatst, en wordt door de zijschroef vastgezet, zoo dat men niet bevreesd behoeft te zijn, even als zulks bij *Lafaye's* werktuig het geval is, om het vooruit te stooten, alvorens tot de plaats van het beletsel genaderd te zijn.

Te gelijkertijd wordt de ronde schroef op den schroefdraad zoo vele lijnen beneden de uitwendige opening van den catheter vastgezet, als men door een vooraf in het werk gesteld onderzoek vermoedt, dat het beletsel zal bedragen.

Men ontgaat hierdoor het gevaar om bij het voortstooten van het stilet de achtergelegene gezonde deelen te kwetsen.

Is men nu tot aan het obstakel genaderd, dan wordt de zijschroef losgemaakt, en, terwijl de wijsvinger der andere hand, in het rectum gebragt, de rigting bepaalt, het stilet voortgeschoven. Merkt men nu, dat het beletsel zich verder uitstrekt dan men vermoed had, dan wordt de radschroef een weinig verder naar buiten vastgezet, waardoor het stilet verder kan voortdringen. Men ontgaat hierdoor het bezwaar, om in geval het oorspronkelijke scherpe gedeelte van het stilet te kort was, de sonde met ge-

weld te moeten voortstooten, maar kan langzamerhand door voorzigtig de radschroef te verzetten, het stilet voortschuiven, en terwijl men steeds met den in het rectum gebragten vinger de rigting van het kanaal volgt, het maken van valsche wegen voorkomen.

Zoodra men voelt, dat de tegenstand overwonnen is, wordt het stilet terug getrokken, terwijl de catheter in de blaas blijft liggen. Op deze wijze, gelooven wij, zijn de meeste bezwaren uit den weg geruimd, welke tegen de andere instrumenten worden in het midden gebragt, en is hetzelfde evenzeer bij retentio urinae, door stricturen in het achterste gedeelte der urethra, als ten gevolge van prostata-vergrooting van toepassing.

En hiermede waag ik het dan dit werktuig aan het oordeel der heekundigen te onderwerpen.

Aangenaam zal het mij zijn de bezwaren te mogen vernemen, waarmede deszelfs gebruik verbonden is. Moge hetzelfde kunnen strekken, om de voor de lijders zoo afschrikkende en tevens onzekere punctio der blaas overbodig te maken, en al mogt het daartoe ongeschikt bevonden worden, gelukkig zou zich schrijver rekenen, zoo zijn arbeid meer bevoegde mannen mogt hebben aangespoord, om van dit gewigtig punt eene bijzondere studie te maken.

Naschrift. Nadat wij ons opstel reeds op de pers hadden gegeven werden wij bij het doorbladeren van het werk van *Arntzenius* op een nieuw instrument van

Stafford opmerkzaam, door dezen bekend gemaakt in zijn boek *on perforation and division of permanent strictures of the urethra bij the lancetted stiletts*, London 1836. *Arntzenius* zelf maakt slechts kortelijk daarvan gewag, als van een werktuig, dat gelijk zoo vele anderen tot incisie der stricturen dient; doch bij de beschouwing van de afbeelding, die hij er van geeft, merkten wij eene treffende overeenkomst met het door ons beschreven instrument op.

Daar wij niet in de gelegenheid waren het oorspronkelijke boek van *Stafford* in handen te krijgen, zoo moesten wij ons vergenoegen met de korte beschrijving te vinden in *Boerhaave*, Eerste Jaarg. 1839.

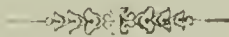
Wij zien daaruit dat *Stafford* drie instrumenten gebruikt, waarvan het eerste het *enkel lancet-stilet* of de urethra-doorboorder hetzelfde doel als het onze heeft.

Het bestaat uit eenen met graden voorzienen regten of gebogen catheter, die een stilet bevat, waarin zich van onderen een lancet en van boven een handvat met een ring bevindt, door welk handvat het lancet uit de buis voortgeschoven of in denzelfden terug getrokken kan worden. Tot dusverre verschilt het derhalve van ons instrument daardoor, dat het snijdend werktuig een lancet is, waardoor de gemaakte opening slechts eene spleet vormt, en dat wij geene schroef beschreven vinden om het stilet vast te zetten, zoo dat, wanneer men toevallig op hetzelfde drukt, het lancet eerder te voorschijn moet treden dan men bedoelt; »onder aan de buis bij den ring» leest men

verder » is een klein schroefje dat in eene moer loopt, welke dient om het lancet in de buis naar voren of naar achteren te laten gaan, naar gelang men de moer op- of neerdraait.” Uit de bezigtiging der afbeelding komt het ons voor, dat deze moer dezelfde werking heeft als in ons instrument, ofschoon men uit de beschrijving in *Boerhaave* deze werking moeilijk kan opmaken. Over het algemeen komt het ons voor, dat het door ons uitgedachte instrument eenvoudiger, dat deszelfs vorm met dien der urethra meer overeenkomt, en dat het stilet met een handvat als het afgebeelde beter te hanteren is dan dat met eenen ring.

Doch al ware dit niet zoo, wij zouden toch vermeenen het geneeskundig publiek geene ondiensdienst te doen met het bekend maken der bovenstaande beschouwingen.

Immers het is ons niet te doen om de eer der prioriteit, maar om onze kunstgenooten meer algemeen op eene methode attent te maken, wier nut voor de lijdende menschheid reeds door de ontdekking bewezen is.

VERKLARING DER PLAAT.

- Fig. 1 A. De Catheter zoo als dezelve wordt ingebracht.
B. Het handvatsel.
C. Eene radschroef, waardoor het stilet naar boven of beneden wordt voortgeschoven.
D. Zijschroef waardoor het stilet wordt vastgezet.
- Fig. 2. Dezelve Catheter met het vooruitgeschoven stilet.
E. De troiquart.

Fig. 1.

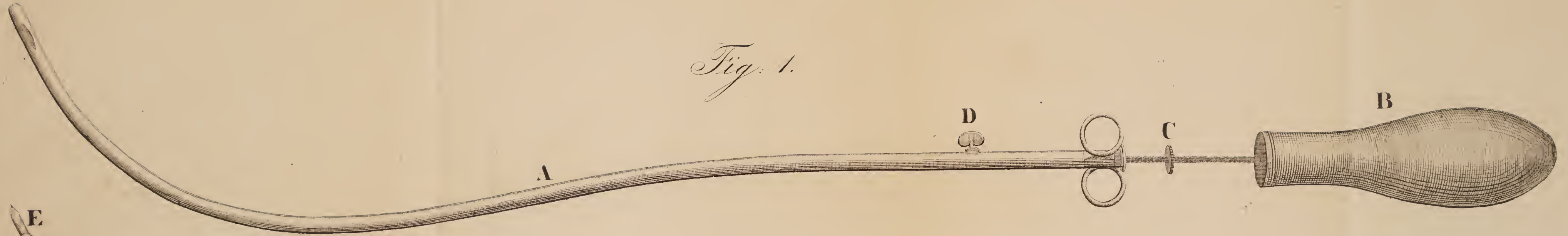
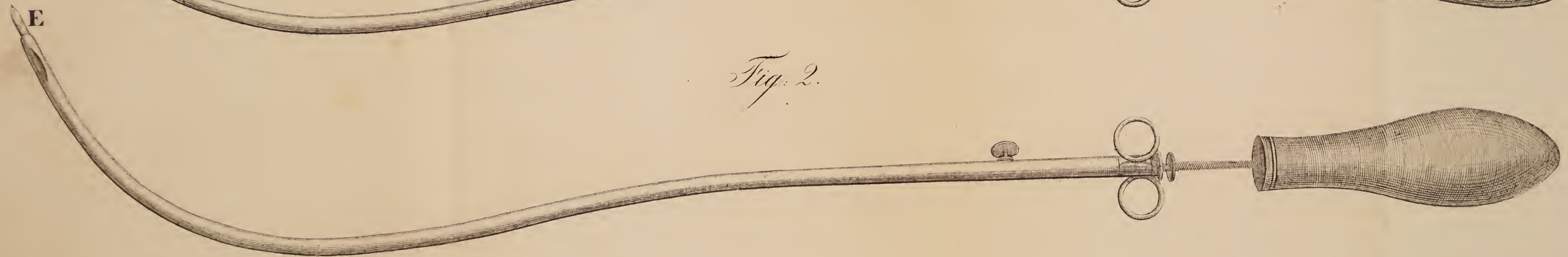

Fig. 2.

B

